

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Huzová, okres Bruntál

793 57 Huzová č. 256

Identifikátor školy: 600131718

Zřizovatel: Obec Huzová, 793 57 Huzová č. 1

Školský úřad Bruntál, Květná 64, 792 01 Bruntál

Termín konání orientační inspekce: 21. - 23. září 1999

Čj.	141 415/99-11139
Signatura	on1bt101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj.16 847/96-2. Výuka probíhá v dostatečně velkých třídách, které jsou vybaveny nábytkem, jenž odpovídá antropometrickým požadavkům a umožňuje sebeobslužnost žáků. Jsou zde vytvořeny koutky pro relaxaci žáků využívané i při výuce. Prostředí učeben má estetickou výzdobu, která je zaměřena převážně k probíranému učivu v jednotlivých ročnících a předmětech. Jsou zde i prezentovány práce žáků. Odborné učebny škola nemá. Subjektivně posuzované světelné a tepelné podmínky byly vyhovující. Škola má k dispozici základní učební pomůcky, které umožňují realizovat vzdělávací program. Jsou uloženy převážně ve třídách a jednom kabinetu. K dispozici je odpovídající množství didaktické techniky (zpětný projektor, radiomagnetofony, počítač, barevný televizor a videorekordér, který je v současné době nefunkční).

Výuka sledovaných předmětů je zajišťována třemi vyučujícími, z nichž dva nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro daný stupeň školy stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců, ve znění pozdějších předpisů a doplňků.

Český jazyk

Ve všech ročnících odpovídá časová dotace výuky českého jazyka schválenému učebnímu plánu, což bylo zjištěno kontrolou rozvrhu hodin a třídních knih. Také členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám výše uvedeného učebního programu. Z hospitací, které proběhly ve výuce českého jazyka všech ročníků, vyplývá, že kontinuita výuky sledovaného předmětu je mezi jednotlivými ročníky zajištěna.

Pro výuku sledovaného předmětu jsou zpracovány rámcové celoroční tematické plány, z nichž vyučující vycházejí při bezprostřední přípravě na jednotlivé vyučovací hodiny. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání i aktuálnímu složení třídy.

Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení.

Český jazyk v prvním ročníku vyučuje učitelka s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí, ve druhém až pátém ročníku jej vyučuje jedna vyučující s aprobační pro výuku na druhém stupni základní školy.

Škola disponuje pouze základními pomůckami pro potřeby výuky českého jazyka. Pořizování nových pomůcek a modernizace je pouze sporadická, je závislá na finančních možnostech školy. Naprostá absence jazykových příruček neumožňuje zejména v pátém ročníku plnit učební osnovy ve stanoveném rozsahu. Audiovizuální technika nebyla ve výuce využívána. Žákovská knihovna, která je vybavena především ucelenými řadami doplňkové četby, je ve výuce i mimo výuku využívána učiteli i žáky.

V některých ročnících je výuka do jisté míry ovlivněna sociodemografickými podmínkami. Dle vyjádření vyučujících je ztížená práce zejména se žáky ze sociálně slabých a problémových rodin a se žáky prvního ročníku, kteří nenavštěvovali mateřskou školu.

Obě vyučující jsou pedagogicky tvořivé a schopné vést výuku z hlediska organizace ve třídách s více ročníky. Jejich pokyny jsou srozumitelné a požadavky přiměřené věku žáků.

Formy a metody výuky zvolené vyučujícími vycházely zejména z aktuálních potřeb žáků (zařazování relaxačních technik k odstranění únavnosti a hravých prvků při osvojování nového učiva, respektování vlastního tempa žáků), jednak byly voleny vzhledem k probíranému učivu a složení třídy (samostatná práce s učebnicí, střídání ústních cvičení s písemnými). Ne vždy však byla výrazná individuální práce se žáky s vývojovými poruchami učení. Ve všech

hospitovaných hodinách bylo učivo interpretováno vyučujícími věcně správně.

Téměř ve všech hospitovaných hodinách byli žáci aktivizováni vstupními motivačními metodami (volba aktuálních námětů pro jazykové vyučování i pro práci s literárním textem). Pozitivně lze hodnotit využívání získaných dovedností a návyků žáků učiteli zejména při individuální a skupinové práci, kladení důrazu na jazykovou správnost a kulturu žakovského projevu, okamžité převážně pozitivní hodnocení výkonu žáka především verbální formou. Analýza chyb byla prováděna vždy bezprostředně po ukončení každého ústního či písemného žakovského projevu. Při kontrole žakovské dokumentace bylo zjištěno, že žakovské práce jsou vyučujícími důsledně kontrolovány a opravovány, ne vždy jsou však žáci zejména ve vyšších ročnících prvního stupně vedeni k uvědomělé práci s chybou.

V oblasti interakce a komunikace byla vyučujícími i žáky respektována pravidla jednání, komunikace byla založena na vzájemné důvěře s respektováním osobnosti žáka. Obě vyučující dbaly na rozvoj komunikativních schopností žáků, pouze v jedné sledované hodině nebyl časový prostor pro uvedenou činnost efektivně využit. Komunikace vyučujících zejména kvalita jejich vyjadřování byla ve všech hospitovaných hodinách velmi dobrá. Obě vyučující českého jazyka mají citlivý přístup k žákům, kázeňské problémy v době inspekce nebyly zaznamenány, převládal pozitivní vztah k výuce.

Shrnutím jednotlivých sledovaných jevů ve výuce českého jazyka je hodnocena oblast plánování a přípravy výuky jako velmi dobrá, neboť je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem. Oblast podmínek výuky je hodnocena jako velmi dobrá, za nedostatek je považována absence jazykových příruček, zejména Pravidel českého pravopisu. Oblast organizace, formy a metody výuky je hodnocena jako velmi dobrá s převahou pozitiv, neboť jsou ve výuce aplikovány vhodné metody a formy. Oblast motivace a hodnocení je celkově hodnocena jako velmi dobrá, za negativum je považována nedůsledná práce s chybou v písemných projevech žáků ve čtvrtém a pátém ročníku. Oblast interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá s převahou pozitiv, negativně je hodnoceno nevyužití prostoru pro rozvoj komunikativních dovedností žáků pátého ročníku v hodině čtení. Výuka českého jazyka je hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Týdenní hodinová dotace matematiky ve všech třídách souhlasila se zvoleným vzdělávacím programem Základní škola. Kontrolou zápisů v třídních knihách, časově tematických plánů vyučujících a přímým pozorováním ve vyučovacích hodinách byl zjištěn soulad s učebními osnovami. Před hospitovanými hodinami dokázali vyučující formulovat cíl vyučovací jednotky. V některých případech, zejména v hodinách zaměřených na opakování, upevňování a prohlubování učiva, byly cíle hodiny stanoveny příliš obecně. Průběh vyučovacích hodin souhlasil s těmito cíli a získávané znalosti a dovednosti odpovídaly standardu vzdělávání. Téma hodin bylo voleno tak, že byla dodržena návaznost matematického vzdělávání s přihlédnutím k dosavadním znalostem a dovednostem žáků. Bylo využíváno mezipředmětových vztahů a aplikace matematických znalostí do denního života.

K výuce matematiky má škola pouze pracovní sešity (Alter-1999), které mají schvalovací doložku MŠMT ČR. Učebnice ve škole nejsou. Ve vyučovacích hodinách byly promyšleně využívány soubory karet s příkladovým materiálem, početní úkoly připravené na tabuli a modely ovoce a zeleniny pro vytváření představ o počtu kusů. Didaktická technika nabyla využita.

Navštívené vyučovací hodiny měly rozdílnou úroveň a odrážela se v nich výše uvedená pedagogická a odborná způsobilost vyučujících. Převládal frontální způsob výuky. Prolínala se

přímá práce vyučujícího se žáky se samostatnou prací žáků a následně navazovalo vyhodnocení a práce s chybou. Vhodné slovní hodnocení a klasifikace měly další motivující účinky. U žáků se projevovala přirozená soutěživost a zájem o práci. Stanovené cíle byly splněny. Žáci si vytvořili základní matematické představy a spoje, dokázali učivo aplikovat. Měli prostor pro vyjádření svých myšlenek a postojů. Byla zde i výrazná zaměřenost na slabší a integrované žáky. V některých vyučovacích hodinách se však pracovní sešity staly pro učitele hlavním pracovním materiálem. Žáci pracovali převážně samostatně bez předešlého opakování dané látky, příslušné motivace k následující činnosti a zpětná vazba měla pouze charakter hodnocení výkonu. Přestože ve třídách jsou zařazeni žáci s vývojovými poruchami učení, nebyla prováděna diferenciací zadávání úkolů. Pomalejší žáci dodělávají nezvládnuté příklady za domácí úkol. Rozvoj nadaných žáků spočíval převážně v zadávání dalšího početního materiálu stejné náročnosti, tedy upevňování matematických spojů při numerickém počítání.

Úroveň grafických prací žáků je na velmi dobré úrovni. Práce jsou pravidelně kontrolovány a hodnoceny. Kontrolou žákovských knížek byla zjištěna dostatečná informovanost rodičů o výkonech svých dětí.

Vztah vyučujících k žákům je vstřícný a kamarádský. Jsou vytvářeny příznivé podmínky důvěry a spolupráce. Je dán prostor pro komunikaci a vlastní názory žáků, ale vzhledem k jejich věku je velmi málo využíván. V případě řešení nežádoucího chování žáků je využívána přirozená autorita vyučujících. Ti dbají na přesné matematické vyjadřování své i žáků.

Žáci uplatňují své znalosti a dovednosti v účasti na matematické soutěži Klokánek v niž dosahují průměrných výsledků.

Na základě uvedených skutečností hodnotí inspekce plánování a přípravu výuky jako dobrou, podmínky výuky velmi dobře, organizaci, formy a metody výuky jako dobré, motivaci a hodnocení jako dobré, interakci a komunikaci velmi dobře. Celková úroveň výuky matematiky je dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Ve sledované oblasti výrazně převládají pozitiva nad negativy, a proto je kvalita vzdělávání celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy byly pouze ústně deklarovány s hlavními cíli v oblasti zvyšování vybavenosti školy, rozvoje estetické výchovy žáků a jejich jazykových schopností (zavedení výuky anglického a německého jazyka) v rámci povinných předmětů a kroužkové činnosti.

Vedení školy má písemně zpracován roční plán, který je strukturován a zahrnuje všechny oblasti výchovně vzdělávací činnosti a organizace školního roku. Jeho náplň nevychází z hlubší analýzy minulého školního roku, spíše navazuje na hodnocení plnění úkolů předešlého školního roku provedené na závěrečné pedagogické radě. Výše uvedené koncepční záměry jsou v něm zapracovány. Stanovené úkoly odpovídají ekonomickým a personálním podmínkám, reagují na požadavky rodičů, jsou jasně formulovány, stanovují přesné termíny a odpovědnost jednotlivých pracovníků za jejich plnění. Pro operativnější řízení jsou vypracovány měsíční plány, které vycházejí z úkolů celoročního plánu a jsou doplněny o aktuální úkoly. Pracovníci školy se podílejí na plánovací činnosti svými náměty a připomínkami, které vycházejí z osobní

angažovanosti v pořádání jednotlivých akcí.

Škola pracuje podle schváleného vzdělávacího programu Základní škola. Zpracované časově tematické plány vyučujících jsou v souladu učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu a příslušnými osnovami. Odpovídají potřebám a zájmům žáků, využívají znalostí regionálních podmínek. Pro žáky se specifickými poruchami učení vede škola předepsanou dokumentaci a má pro ně zpracovány individuální vzdělávací plány. Osobní zájmy žáků jsou podporovány kroužkovou činností (aerobik, literárně dramatický, výtvarný, anglický jazyk, hra na hudební nástroj).

Plánování vytváří ucelený systém konkrétních úkolů s jasným vymezením termínů splnění a osobní odpovědností. Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu a je v souladu s příslušnými osnovami. Jsou podporovány individuální potřeby a zájmy žáků. Oblast plánování je hodnocena velmi dobře.

Organizování

Organizace školy vychází z vlastního organizačního řádu, který je součástí plánu práce na školní rok. V něm jsou zakotvena pravidla fungování z hlediska norem, popisu činností a instrukcí. Jsou deklarovány pravomoci a zodpovědnost pracovníků za určené oblasti. Běžný provoz se řídí řádem školy, který je zpracován v souladu s § 15 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, respektuje dokument Úmluva o právech dítěte a Pokyn MŠMT ČR k prevenci zneužívání návykových látek na školách a školských zařízeních a Pokyn náměstka ministra školství k působení škol a školských zařízení proti projevům rasismu, netolerance a xenofobie. Vzhledem k velikosti školy je jako poradní orgán zřízena pouze pedagogická rada, která se schází pětkrát v průběhu školního roku. Operativní řízení je zajištěno konáním měsíčních provozních porad a denním kontaktem s pracovníky. Tok informací je průběžný a ucelený. Roční i měsíční plány jsou vyvěšeny na informačních tabulích přístupných všem pracovníkům, žákům i případným návštěvám školy.

Kontrolou žákovských knížek byla zjištěna dostatečná informovanost rodičů o prospěchu a chování žáků. Komplexnější informace jsou podávány na třídních schůzkách konaných čtyřikrát ročně. Rodičům jsou umožněny individuální návštěvy školy a rovněž se uskutečňují návštěvy pedagogických pracovníků v problémových rodinách. Vedení školy má snahu o co nejúžší kontakt s rodiči a využívá jejich námětů a požadavků. Prezentace školy na veřejnosti je velmi dobrá. Je zajišťována konáním akademie, besídek a slavnostním zahajováním a ukončováním školního roku. Škola vydává jedenkrát ročně časopis „Jabyškor“, který je distribuován do všech rodin. Práce žáků jsou vystavovány ve výloze místního obchodu. K bližšímu kontaktu a informovanosti zřizovatele a veřejnosti přispívá i to, že ředitelka školy je členkou zastupitelstva obce. Jejich náměty a požadavky jsou využívány v činnosti školy.

Výroční zpráva školy je zpracovaná v souladu s § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů a doplňků. V ní podávané informace jsou však výčetem zejména pozitiv, kterých bylo dosaženo. Zpráva nemůže být přímým zdrojem sebehodnocení, neboť zde chybí vytyčení problémů.

Veškerá osobní data o pracovnících školy a žácích jsou zajištěna proti zneužití.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti vychází ze zpracovaného organizačního řádu s jasně stanovenými kompetencemi jednotlivých pracovníků. Tok informací je obousměrný, plynulý a ucelený. Informovanost rodičů a veřejnosti je pravidelná. Celkově je oblast organizování hodnocena velmi dobře.

Vedení a motivování pracovníků

Hlavním prvkem ve vedení pracovníků je každodenní přímý kontakt s oboustrannou informovaností o plnění úkolů. Písemnou formou jsou stanoveny požadavky na přidělování osobních příplatků a odměn pracovníků. V této oblasti je využívána vlastní iniciativa zaměstnanců. Kriteria jsou veřejně známá a všem přístupná. Je prováděno pravidelné vyhodnocování.

K dalšímu vzdělávání pracovníků jsou využívány metodické akce pořádané Službou školy v Krnově. Účast na nich je však mnohdy limitována dojezdovou vzdáleností, ale i finančními možnostmi školy. Výrazně se projevuje přímá pomoc ředitelky školy dalším pedagogickým pracovníkům v metodické oblasti.

Vzhledem k počtu pracovníků je využíván nejefektivnější způsob vedení - denní kontakt se vzájemným předáváním informací a průběžným hodnocením. Jasně stanovená pravidla odměňování s využitím iniciativy zaměstnanců jsou předpokladem úspěšného plnění úkolů. Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena velmi dobře.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnosti jsou součástí celoročního plánu práce. Zahrnují celou oblast provozu školy s uvedením termínů a zaměření kontrol. Je zde však dán i prostor pro operativní kontrolní činnost. Kontrolou předložené dokumentace bylo zjištěno průběžné plnění této činnosti. Škola má vypracován systém hodnocení činnosti v daném školním roce (přímé - operativní, plnění měsíčních úkolů, čtvrtletní hodnocení na pedagogických radách a celkově v závěru školního roku). Výsledky kontrolní činnosti jsou projednávány s pracovníky a na základě těchto hodnocení jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Není však zpracovaná komplexní analýza se závěry a z toho vyplývající úkoly pro další období.

Z pravidelné hospitační činnosti jsou pořizovány velmi kvalitní zápisy, ve kterých jsou uváděny klady, nedostatky a doporučení pro další práci. Ředitelka školy má vypracované vlastní srovnávací testy v českém jazyce a matematice a výsledky jsou aplikovány do metodické práce jednotlivých vyučujících.

K závěrům z kontrol orgánů státní správy a samosprávy jsou přijímána opatření k odstranění zjištěných nedostatků a doporučení. V této oblasti škola úzce spolupracuje s vedením obce.

Kontrolní činnost je promyšlená a účinná. Jsou přijímána operativní opatření k jejich odstraňování, která jsou projednávána se zodpovědnými pracovníky. Tato oblast je hodnocena velmi dobře.

Hodnocení kvality řízení

V plánování má škola vytvořen ucelený funkční systém, který zahrnuje celou činnost školy. Organizační struktura umožňuje uplatnění všech zaměstnanců s odpovědností za dané úseky práce. Informace pro pracovníky, rodiče a veřejnost jsou podávány včas a v potřebném rozsahu. Tok informací je oboustranný a škola jej využívá ke zkvalitnění své činnosti. Jasně stanovená kritéria hodnocení mají motivační účinek. Kontrolní mechanismy jsou promyšlené. Kontrolní činnost je prováděna průběžně s odpovídajícími závěry pro další práci. Vedení školy chybí hlubší analýza za delší časové období (školní rok), ze které by vycházela další plánovací činnost. Celkově je kvalita řízení hodnocena velmi dobře.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. a) až k) zákona č 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol, ve znění pozdějších změn a doplňků,
- zařazení do sítě škol ze dne 4. 10. 1999,
- zřizovací listina,
- zahajovací výkaz školy,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99 a výroční zpráva o hospodaření za rok 1998,
- organizační řád školy, plán práce na školní rok 1999/2000,
- učební plány tříd pro daný vzdělávací cyklus,
- osnovy a časově tematické plány hospitovaných předmětů,
- hospitační záznamy ředitelky školy,
- podklady o zjištěných skutečnostech a hospitační záznamy inspektorů,
- grafické práce žáků.

ZÁVĚR

Klady

- Odborné a pedagogické řízení je funkční, jsou jasně stanovena pravidla kompetencí,
- vedení školy se výrazně zaměřuje na spolupráci s rodiči žáků z méně podnětného sociálního prostředí,
- škola sehrává v obci výraznou úlohu integrujícího prvku při výchově a vzdělávání žáků,
- při kontrole dodržování obecně závazných právních předpisů nebylo zjištěno jejich porušování.

Nedostatky

- Většina pedagogického sboru nespĺňuje podmínky pedagogické a odborné způsobilosti pro daný stupeň školy.

Doporučení

- V metodické oblasti ještě více pracovat s učiteli, kteří nespĺňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti,
- provádět hlubší analýzu činnosti školy za uplynulý školní rok a z ní vycházet při stanovování dalších úkolů.

Celkově je kvalita vzdělávání a řízení hodnocena velmi dobře.

Finanční prostředky přidělované škole za státního rozpočtu prostřednictvím školského úřadu mají ve mzdové oblasti mírně stoupající tendenci. Umožňují realizaci osobních příplatků a odměn. Z prostředků ostatních neinvestičních výdajů je v omezeném rozsahu zajišťováno další vzdělávání učitelů a nákup nových učebnic . Poslední dva roky nezbývají téměř žádné prostředky na nákup nových učebních pomůcek. Vedení školy hospodaří s přidělenými prostředky velmi efektivně. Finanční prostředky poskytované obcí umožňují zajišťovat základní provoz školy.

Poslední komplexní inspekce proběhla na škole v termínu 5. - 7. listopadu 1996. Ve škole přetrvávají a jsou dále rozvíjena všechna pozitiva uvedená v této inspekční zprávě. Negativa byla odstraněna, zejména nabídka mimoškolních aktivit byla výrazně rozšířena. Vedení školy respektovalo všechna doporučení inspekčního týmu ke zkvalitnění práce školy. Výsledkem je pozitivní posun v práci školy.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ivan Tuček	Mgr. Ivan Tuček v.r.
Členové týmu	Mgr. Olga Grossmannová	Mgr. Olga Grossmannová v.r.

V Bruntále dne 5. října 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. října 1999

Razítko

Mgr. Yvona Vláčilová

Mgr. Yvona Vláčilová v.r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Bruntál, Květná 64	25. října 1999	141 458/99-11139
Zřizovatel: Obecní úřad Huzová č. 1	25. října 1999	141 457/99-11139

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Bez připomínek ředitelky školy